

בבית המשפט העליון

בג"ץ 4460/21

לפני :

כבוד המשנה לנשיאה נ' הנדל
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט ג' קרא

העותרים :

1. ניב מירטנבאום
2. שדולת הנשים בישראל
3. מרכז תמורה- המרכז המשפטי לקידום השוויון

נ ג ד

המשיבים :

1. ראש אגף כוח אדם בצה"ל
2. רש המטה הכללי של צה"ל
3. שר הביטחון

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותרים :

עו"ד גלי זינגר ; עו"ד פרופ' יפעת ביטון

בשם המשיבים :

עו"ד עמרי אפשטיין ; עו"ד קובי עבדי

פסק-דין

המשנה לנשיאה נ' הנדל:

1. בקשתו של עותר 1 (להלן: העותר) לשרת בצבא ההגנה לישראל בתפקיד מורה חייל נדחתה, בנימוק שהתפקיד אינו רלוונטי עבורו, בשל מינו. ערעור שהגיש ביום 24.3.2021 לא נענה, והעותר שב ופנה למשיבים, באמצעות עותרים 2-3, בתאריכים 5.5.2021 ו-19.5.2021. נוכח מועד הגיוס המתקרב, הוגשה העתירה הנוכחית ביום 24.6.2021, עוד בטרם ניתן מענה לפניות אלה. במישור הפרטי, ביקשו העותרים להורות על שיבוץ העותר "בתפקיד של מורה חייל/ת בצה"ל", ולצד זאת, ביקשו גם סעדים בעלי

אופי ציבורי: קביעה כי "קבלת נשים בלבד לתפקיד של מורה חיילת/ת בכלל, ובמסגרת מסלולים צבאיים של הוראה במסגרות חינוך בפרט (תוך קבלה רק של גברים שהם ספורטאים מצטיינים), מהווה מדיניות מפלה, ומשכך בטלה היא" – וכי דין דומה ביחס לפתיחת תפקידים לנשים בלבד "בכלל בצה"ל ותפקידי הוראה, הדרכה, חינוך וטיפול בפרט", מקום שבו הדבר אינו מתחייב מאופיו וממהותו של התפקיד.

בתגובתם המקדמית, מסרו המשיבים כי עם תום הבירור שנערך בעקבות פניות העותרים, נמסר להם – במכתב תשובה מיום 12.7.2021 – כי "הוחלט להרחיב את שיבוצם של חיילים גברים בתפקיד" מורה חיילת, ולפתוח את השורות גם למועמדים שאינם "ספורטאים מצטיינים". העותר זומן, אפוא, למיון לתפקיד, ובעקבות תוצאותיו הוחלט לשבץ אותו "בתפקיד אחר במסגרת מסלול הנח"ל". לדעת העותרים, התפתחויות אלה מלמדות כי העתירה לגבי שילוב גברים בתפקיד מורה חיילת מיצתה את עצמה, כך שדינה להימחק. אשר לראשה הנוסף, העוסק בכלל התפקידים בצה"ל, הם סבורים כי מדובר בסעד כוללני, שלא נעשתה לגביו פנייה מוקדמת ולא הוצבה בעניינו תשתית עובדתית קונקרטית, ולכן אין להידרש אליו בהליך דנן. כך או כך, הם מדגישים בהקשר זה כי "אין בצה"ל מדיניות כלשהי המונעת שיבוץ חיילים גברים במקצועות מסוימים בשל מגדרם", וכי במהלך השנתיים האחרונות החל הצבא ליישם מתווה שגובש בשנת 2019 באשר לשילוב גברים "גם במקצועות בהם לא שובצו בעבר מטעמי תכנון כוח אדם שונים". כמו כן, הובהר כי גם ביחס לתפקידים שבהם טרם החל שילוב כזה, "באפשרותו של מיועד לשירות ביטחון לבקש פרטנית שילובו בתפקיד מסוג זה ובקשתו תיבחן לגופה".

2. העותרים הסכימו כי העתירה מיצתה את עצמה, אך ביקשו לפסוק לזכותם הוצאות, "לאור ההישגים המשמעותיים אשר הושגו בזכות העתירה". זאת, בהתחשב בכך שגם אם גובש בשנת 2019 מתווה כלשהו, הרי שלא הייתה לו משמעות מעשית – למצער ביחס לתפקיד מורה חיילת – עד הגשת העתירה. בתשובה, הותירו המשיבים את הבקשה לשיקול דעת בית המשפט, אך ביקשו כי אם ייפסקו הוצאות לזכות העותרים הן יהיו על הצד הנמוך. זאת, משום שהעתירה מיצתה את עצמה זמן קצר לאחר הגשתה, עקב הטיפול המהיר של המשיבים בפניות העותר – ובשל כך שהעותרים נמנעו ממחיקת העתירה גם לאחר שקיבלו את מכתב התשובה מיום 12.7.2021.

3. נוכח השתלשלות העניינים המפורטת לעיל, הרי שהעתירה דנן מיצתה את עצמה – והיא נמחקת, אפוא, כמבוקש וכמוסכם. בהתחשב בתרומת העתירה להאצת מימוש המדיניות שגובשה, לטענת המשיבים, זה מכבר – אך גם בשלב המוקדם שבו הגיע ההליך

לקיצו, בעקבות הפעולות שנקטו המשיבים – תישא המדינה בהוצאות העותרים בהליך דנן בסך 5,000 ₪.

ניתן היום, כ"ז בתשרי התשפ"ב (3.10.2021).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה